

POSTANOWIENIE

Dnia 7 kwietnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z powództwa J. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 kwietnia 2006 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w K.
z dnia 2 czerwca 2005 r., sygn. akt III AUa .../05,

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 1 września 2005 r. ubezpieczony J. K., reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w K. Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2 czerwca 2005 r. oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 2 grudnia 2004 r.

W skardze kasacyjnej ubezpieczony zarzucił wyrokowi Sądu Apelacyjnego naruszenie prawa materialnego poprzez jego błędną wykładnię „a to art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, art. 12 ust. 3 ww. ustawy, poprzez błędne przyjęcie, że ubezpieczony jest osobą zdolną do pracy, podczas gdy faktycznie J. K. cierpi na nieuleczalne schorzenia uniemożliwiające nawet częściową zdolność do pracy”. Na tej podstawie ubezpieczony wniósł o uchylenie

zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. obowiązującym od dnia 6 lutego 2005 r., skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji – wyroków i postanowień co do istoty sprawy wydanych w postępowaniu nieprocesowym oraz postanowień w przedmiocie odrzucenia pozwu i umorzenia postępowania. Nadzwyczajny charakter skargi kasacyjnej wynika m.in. z tego, że warunkiem jej rozpoznania jest uprzednie jej przyjęcie przez Sąd Najwyższy do rozpoznania, przy uwzględnieniu przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. (postanowienie SN z dnia 29 września 2005 r., III CSK 22/05).
2. Przepis art. 398⁴ k.p.c. określa wymogi formalne jakim powinna odpowiadać skarga kasacyjna. Zgodnie z jego treścią skarga kasacyjna powinna, poza czynieniem zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części, przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, wnioski o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie oraz wnioski o uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (art. 398⁴ § 1 k.p.c.).
3. W art. 398⁴ § 1 k.p.c. ustawodawca skatalogował odrębnie w czterech punktach konstrukcyjne elementy każdej skargi kasacyjnej, a więc cechy istotne (kreatywne) tego tylko szczególnego środka odwoławczego, podkreślając w ten sposób rangę tychże elementów. Są to wymogi bezwzględne. Ich ewentualny brak nie może być uzupełniony po upływie terminu do wniesienia skargi (postanowienie SN z dnia 20 grudnia 2005 r. sygn. akt II PZ 49/05).
4. Natomiast w zdaniu pierwszym art. 398⁴ § 2 k.p.c. wskazano na pozostałe wymagania tej skargi, które stawiane są każdemu pismu procesowemu

(art. 126 k.p.c. - 128 k.p.c. z rygiorem przewidzianym w art. 130 k.p.c.) (postanowienie SN z dnia 8 grudnia 2005 r., II CZ 112/05). Przepis art. 398⁶ § 2 k.p.c. określa wymagania, które w wypadku braku ich spełnienia mogą być uzupełnione na wezwanie sądu (postanowienie SN z dnia 20 grudnia 2005 r. sygn. akt II PZ 49/05).

5. Stanowisko w przedmiocie niemożności uzupełnienia braków w zakresie bezwzględnych wymogów skargi kasacyjnej znajduje oparcie we wcześniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym brak któregośkolwiek z kreatywnych elementów dawnej kasacji, a określonych w którymkolwiek z punktów nieobowiązującego już art. 393 § 1 k.p.c. nie podlega naprawieniu w trybie art. 130 § 1 k.p.c., a kasacja dotknięta takim nieusuwalnym brakiem podlegała odrzuceniu a limine (postanowienie SN z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001 r, z. 3, poz. 51; postanowienie SN z dnia 12 grudnia 2000 r. V CKN 1780/00, OSNC 2001 r., z. 3, poz. 52; postanowienie SN z dnia 16 listopada 2005 r., V CZ 134/05).
6. Z powyższego wynika, iż skarga kasacyjna niezawierająca któregośkolwiek z elementów konstrukcyjnych wymienionych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. dotknięta jest nieusuwalnym brakiem skutkującym jej odrzuceniem w myśl art. 398⁶ k.p.c. (postanowienie SN z 29 grudnia 2005 r. I CSK 113/05; postanowienie z dnia 29 grudnia 2005 r., I CSK 109/05; postanowienie SN z dnia 9 grudnia 2005 r., II CSK 119/05).
7. Zachowanie wymagań formalnych skargi kasacyjnej badane jest – niezależnie od oceny dokonywanej przez sąd przedstawiający Sądowi Najwyższemu skargę kasacyjną - przez Sąd Najwyższy. Zgodnie bowiem z art. 398⁶ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną, która podlegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji.
8. Z art. 398⁴ § 1 k.p.c. jednoznacznie wynika, iż wymóg przedstawienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem należy do bezwzględnych wymogów skargi kasacyjnej (postanowienie SN z dnia 7 czerwca 2005 r., sygn. akt III PK 67/05).
9. Obowiązek przedstawienia przez skarżącego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia wiąże się z instytucją tzw.

"przedsądu", polegającego m.in. na możliwości Sądu Najwyższego odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Ten możliwy sposób zakończenia postępowania kasacyjnego dowodzi zrównania rangą obowiązku przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) z obowiązkiem odrębnego przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia.

10. Spełnienie tego obowiązku polega na wskazaniu, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów lub, że zachodzi nieważność postępowania lub, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ponadto – co również nie jest bez znaczenia – w uzasadnieniu wniosku należy przedstawić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. (postanowienie SN z dnia 29 grudnia 2005 r. I CSK 113/05; postanowienie SN z dnia 29 grudnia 2005 r., I CSK 109/05).
11. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej z uzasadnieniem, o którym mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. powinien być – podobnie jak pozostałe elementy przewidziane w tym przepisie – przedstawiony w skardze kasacyjnej, jako odrębny element pisma procesowego (postanowienie SN z dnia 5 sierpnia 2005 r., sygn. akt II PK 199/05).
12. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że brak odrębnego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem, uniemożliwia traktowanie pisma jako skargi kasacyjnej i wyklucza jej uzupełnienie (postanowienie SN z dnia 5 sierpnia 2005 r., sygn. akt II PK 199/05). Przedstawienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.), jest bowiem istotnym elementem skargi kasacyjnej. Jego brak nie pozwala na ocenę czy w sprawie występują przesłanki ustawowe dla poddania kasacji rozpoznaniu (postanowienie SN z dnia 5 sierpnia 2005 r., sygn. akt II PK 199/05).
13. Wymienione w art. 398⁴ § 1 pkt. 2 podstawy kasacyjne (naruszenie prawa materialnego i naruszenie przepisów postępowania) oraz ich uzasadnienie

nie zastępują wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia wymienionego w art. 398⁴ § 1 pkt. 3 (postanowienie SN z dnia 20 grudnia 2005 r. sygn. akt II PZ 49/05). Gdyby bowiem okoliczności dające Sądowi Najwyższemu materiał do dokonania przedsądu (przyjęcia lub odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania) należało wywodzić z treści podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, nie byłoby potrzeby ustanowienia odrębnego od podstaw kasacyjnych wymagania, jakim jest wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej. Regulacja zawarta w art. 398⁴ § 1 pkt. 3 k.p.c. nie miałaby wówczas racji bytu (postanowienie SN z dnia 20 grudnia 2005 r. sygn. akt II PZ 49/05).

14. W tym zakresie zachowały aktualność poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w dotychczasowym orzecznictwie, dotyczące skutków prawnych nie przedstawienia w kasacji okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego uznaje się ponadto, że jeżeli skarżący nie wskazał w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, to obowiązek ich przedstawienia nie jest spełniony, choćby dały się wywieść z uzasadnienia kasacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSN 2001 nr 10, poz. 156; postanowienie SN z dnia 5 sierpnia 2005 r., sygn. akt II PK 199/05).
15. Sąd Najwyższy ustalił, że w skardze kasacyjnej ubezpieczonego z 1 września 2005 r. nie został zawarty uzasadniony wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżący ograniczył się jedynie do ogólnikowego sformułowania, iż „zaskarżony wyrok jest niesłuszny” oraz że „wobec powyższego kasacja wymaga kontroli instancyjnej”. Z orzecznictwa wynika zaś, iż ograniczenie się wnoszącego skargę kasacyjną do przytoczenia tego rodzaju stwierdzeń nie spełnia wymagania uzasadnienia wyroku o przyjęcie jej do rozpoznania, wynikającego z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. (postanowienie SN z dnia 18 stycznia 2006 r., II CSK 166/05).
16. Z powyższego wynika, iż nie został zatem spełniony określony w art. 398⁴ § 1 k.p.c. wymóg. Stanowi to istotny, nienaprawialny brak konstrukcyjny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z dnia 24 października 2005 r., sygn. akt III

UK 142/05), powodujący z mocy art. 398⁶ § 2 k.p.c. odrzucenie skargi kasacyjnej.

17.Z tych przyczyn, skoro skarga kasacyjna, nazwana błędnie „kasacją”, nie zawiera wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, Sąd Najwyższy na podstawie art. 394⁶ § 3 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną.